

OBYTNÁ ZÓNA – DOPLNĚNÍ TABULEK

1. VĚTŠÍ SOUBOR (ale i SÍDLO, KRAJINA) JAKO CITLIVÝ ORGANISMUS

ovlivněný řadou faktorů (podmínek):

- funkčně provozních (vč. technických)
- hmotně prostorových (kompozičních)
- sociálně společenských (vč. ekonomických)
- ekologických

spojené nádoby - porucha, nefunkčnost či jednotlivý konflikt se nepříznivě projeví na celém organismu

úloha architekta - vytvořit soulad, harmonii a vyváženost všech složek HŽP
+kreativita či neopakovatelnost návrhu

2. FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ SKLADBU SOUBORU (nejen obytného)

územní podmínky (podmiňující faktory existující)

- osidlovací (jaké sídlo)
- územně technické (sítě, ochrana)
- přírodní (geologické, klima, hydrogeologické, biologické)
- ekologické

územní požadavky (nároky na návrh)

- hmotově prostorové (struktura)
- sociálně společenská (např. velikost parcel)
- technicko ekonomické (jaké vybavení jak drahé)
- realizační (etapizace atd.)

funkční složky - bydlení , práce, rekreace, vybavení, doprava, techn.infrastruktura

3. HARMONIE A KONFLIKTY FUNKČNÍCH SLOŽEK v časové posloupnosti vývoje sídel

A) **STŘEDOVĚK** - **dominuje polyfunkční zóna** (řemeslo či obchod v domě)
- zvláštní podmínky - obrana, sídlo feudála, církevní moc, technické podmínky

B/ **19. STOLETÍ** - **nárůst konfliktů funkcí v městském půdorysu**
neharmonizace smíšené zóny, konflikty:

- bydlení x výroba
- nová doprava a staré historické jádro
- nové vybavení a nová infrastruktura x stará struktura
- rekreace x výroba

C) **20. STOLETÍ 1. polovina**

postupná harmonizace monofunkčních zón (segregace funkcí)

Athénská charta - **oddělení základních funkcí B,V,R jako východisko**

D) **20. STOLETÍ 2. polovina**

prostá segregace vystřídána **harmonickou polyfunkčností zón**

nové konflikty:

- ekologie
- technické vybavení
- doprava IAD
- obchodní vybavení
- práce doma

Funkční pragmatismus (Japonsko, USA)

Evropa - kontinuita, tradice stavby měst

Závěr z 3 bodu: Neustálá proměna funkčních složek ve vývoji
Setrvačnost hmotové struktury
Neustálá potřeba korigovat tento vztah a proto každých cca 15 let
 nový územní plán města (obce)

4. **SPECIFIKA VZTAHŮ FUNKČNÍCH SLOŽEK** (ke cvičení)
- **vztah funkčních složek** - bydlení x rekreace x vybavení x práce
 - odlišnosti:
 - v centru
 - ve vnitřním městě
 - vnější okraj
 - venkov
 - **aktivní cíle obyvatel** - lokalizace aktivních cílů na provozních páteřích území
 - v obytné zóně např. na pěších páteřích
 - nebo na městských třídách (vnitřní město)
 - podél výpadových komunikací v okrajových částech
 - **centrum nemusí být vždy v těžišti zóny**, ale v místech dopravních předpokladů, křížení provozních páteří či zvýšených hustot zástavby (soulad s umístěním zastávek MHD)
 - **ředování zástavby dle izochron. docházkové vzdálenosti** od MHD (zastávky mají smysl v místech vyšších koncentrací zástavby)
 - **urbanistická jedinečnost v bydlení** (udává jí lokalizace bytu či RD v území, orientace, parcelace atd.)
 - **mantinely funkční náplně** jednotlivých ploch jsou určeny v územních plánech či regulačních plánech (regulativy funkčního využití), nutná informace předem

OBYTNÁ ZÓNA - ZÁKLADNÍ PODMÍNKY

Kvalita obytné zóny je souhrnem kvalit dílčích podmínek a lokalizace zóny ve městě

1. PROVOZNĚ - TECHNICKÉ

(obsluha IAD, MHD, možnosti parkování, pracovní příležitosti v místě, hustota a koncentrace zástavby, m² standardu na obyvatele bytu i parcely, rekreační zázemí, obsazenost bytů, inženýrská vybavenost)

- bez plynu, existence barier provozních - schody, úpravy, požární předpisy, fyzická zastaralost či neúdržba objektu, vzdálenost občanské vybavenosti vč. škol atd.

2. PŘÍRODNÍ PODMÍNKY

- geologické (základní) a geomorfologické
 - o členitost
 - o disponibilita pro bydlení (rozmanitost členění)
 - o radon
- hydrogeologické
 - o spodní voda
 - o odvodnění, záplavy
- klimatické - srážky, vítr, inverze
- biologické - vegetační kryt, půda, flora, fauna
- obecně biologické (25 až 50m od lesa dům, 5 - 6m od lesa plot parcely)

3. HYGIENICKÉ (souhrn zdravotních požadavků)

A. **HLUK** - hygienická pásma ochrany - bydlení, vnitřní prostor 40 -50 dB/denní, po 20 hod. klid (odvoz odpadků, doprava, letadla, průmysl, sportovní akce, hřiště, houkačky aj.)

ochrana:

- urbanistickou polohou (dále od komunikací, předsazené objekty, vnitrobloky
- technickými opatřeními (valy, stěny, zářezy z fasády atd.)
- dispozicí domů - bytů (bariérové domy)

B. OSLUNĚNÍ BYTŮ A POZEMKŮ

bytová norma +

- oslunění zvláště - pozemky škol a sportovišť, nemocnic atd.

C. VIBRACE

- **od dopravy, staveb**
- technické řešení kolejových svršků tramvají, metro

D. ZÁPACH

- **zemědělská výroba**, průmysl - ochranná pásma
- **imise od dopravy**
- **technické parametry** aut, busů, úloha ekolog. MHD (trolejbusy)

E. INŽENÝRSKÉ POŽADAVKY

- nezávadnost vody, ochranná pásma zdrojů

F. KVALITA OVZDUŠÍ

- imise z dopravy, smog, inverze
- kysličníky atd.

4. SOCIÁLNĚ PSYCHOLOGICKÉ

- **bezpečnost** (průchody, osvětlení, křižovatky, překážky označení, pěší zóny)
 - **soukromí** (byty v přízemí, odstupy oken obytných místností - BD 20m, RD 10(16)m do 3 podlaží)
 - **sociální komunikace**
 - o veřejné střetávání (veřejný prostor)
 - o polosoukromý, poloveřejný prostor (uzavírání dvorů na noc) střetávání určitých osob v sousedství
- velikost sousedství (výška a hustota zástavby - anonymita x venkov)
- **identita s prostředím** (sžítí, hrdost) - domov
 - **dobrá orientace v území** - genius loci
 - **sociální skladba** (odlišnost městských čtvrtí)

5. KULTURNĚ - ESTETICKÉ

- **prostorová skladba** (bloková, volná, orientace), urbanistická hodnota trvalá
- **rozmanitost zástavby**, morální stav, stáří zástavby, závady v okolí
- **dostatek a dostupnost zeleně** (neporušení regulací)
- **výtvarný detail, podíl veřejného prostranství, architektonická hodnota objektů**
- **kontinuita vývoje území**
- atd. (intenzita údržby domů, prostranství, zeleně)

6. EKONOMICKÉ

- **cena pozemků**, m² obytné plochy na obyvatele
- **množství komunikací a inženýrských sítí**
- **charakter inženýrského vybavení** (osvětlení, vytápění, hustota, třídění a odvoz TKO)

základní ekonomické údaje v obytné zóně

- hustota zastavění ob/ha (50, 100, 250 - 300, 4002000 - Žižkov 19 stol., Honkkong)
- počet obyvatel : - RD - 4-5 (6 - dvougenerační)
 - BD - 20m fasády a 1 obytné podlaží = 10 lidí nebo 30m hrubé podl. plochy na 1 obyvatele
 - viladomy - počet bytů x 3 - 4 obyvatele
- parkování a garáže 1:2, 1:2,5 (1:3) pro trvalé obyvatele
- občanské vybavení na 1000 obyvatel (školy atd.)
- obchod, služby - 1-1,2m² čisté prodejní plochy/obyvatel
- pracovní příležitosti
- zeleně (KZ regulativ) - podíl zeleně na parcele

	KZP	KZ	
OC	0,2	0,7	
OV	0,4	0,5	
SV	0,5-0,6	0,3	10% zpevněné plochy

OBYTNÁ ZÓNA - VÝVOJ

A. VÝVOJ NÍZKOPODLAŽNÍCH MĚSTSKÝCH FOREM ZÁSTAVBY

- **19. STOLETÍ**
dělnické kolonie bez aut a bez zahrádek
podnikatelské vily u továren nebo u rekreačních oblastí (Klánovice)
- **ZAČ. 20. STOLETÍ + 1. REPUBLIKA**
dělnická kolonie bez zahrádek nebo mini bez aut
Ořechovka, Baba, Vinohrady, Střešovice
- **OD 50. TÝCH LET**
 - standard minimální veřejná zeleň,
nulová segregace dopravy
 - + auto 1 ks
komunikace
- **SOUČASNOST**
 - + standard domů a parcel, 2 auta, obytná ulice, hnízda
 - ekonomizace veřejných prostorů
- **VÝHLED**
nárůst urbanistických kvalit
 - + více veřejné zeleně i v ulicích, diferencovaná hnízda, náměstíčka
 - individualita respektující celek
 - ekologie, odpady
 - bezpečnost, zklidněné ulice
 - práce, sport, relax, komerce doma(další nárůst architektonických kvalit respektujících prostředí- akcenty veřejných prvků)

B. VÝVOJ NÍZKOPODLAŽNÍCH FOREM - VENKOV

- **výhled** - návrat k interpretaci regionálních tradic- regionální typ domu:
 - parcela
 - objekt (objem)
 - stavební materiál
 - detail
 - zahrada
 - (práce doma, auta, hospod.)

C. VÝVOJ BYTOVÉ VÝSTAVBY MĚSTSKÉ

- **1.POL.19.STOLETÍ** (Karlín)
 - velké bloky, nižší podlažnost
 - zemědělská využití nitra
 - pavlačové domy
- **2.POL.19.STOLETÍ** (Žižkov)
 - hygiena 0, auta 0
 - vysoká hustota
 - integr. vyb. malá náměstí

- pavlačové domy
- **PŘELOM STOLETÍ** (Vinohrady)
 - + náměstí, parky, větší bloky, zeleň, veřejné budovy
 - auta
- **1.POL. 20.STOLETÍ** (Dejvice)
 - + komfort veřejného prostoru i vnitrobloků
- **OD 30.TÝCH LET** (Břevnov, Zlín, Hradec)
 - řádkování
 - volně zastav. soustava
- **OD 50.TÝCH LET** (Havířov, Petřiny)
 - dílčí návrat tradičního blokového systému
- **60. LÉTA** (Pankrác, Krč)
 - superbloky ve vol. zastav. soustavě
 - pěší segregace
 - auta (-)
 - jižní svahy Zlín - podzemní garáže
- **70.LÉTA** (Jižní město, Řepy, Černý most)
 - max. rozvolněnost
 - věžáky
 - monofunkčnost
- **80.LÉTA**
 - + dílčí návrat k bloku, parter, zeleň, měřítko
 - integrace základní vybavenosti, auto mimo
- **90.LÉTA** (Hvězda, Parukářka) – **viz příklady realizací**
 - rehabilitace bloku
 - integrace obchodů, nebytových prostorů
 - diferenciací komunikací
 - garáže v domě
 - rozmanitost, osobitost
 - parter, zeleň, detail
 - jasné členění veřejného, poloveřejného a soukromého prostoru

Závěr: blok v různých formách a modifikacích vhodný, rozmanitost pojetí

ZÓNA VYBAVENÍ, CMZ

OBYTNÁ ZÓNA - ORGANIZAČNÍ ČLENĚNÍ – legislativně nespecifikované

- členění na funkční celky odvislé od velikosti sídla
- na základě členění:
 - **základní a vyšší občanská vybavenost**
- funkční jednotky nemusí být prostorově vymezené (mohou se prolínat), zahrnutí stávající zástavby
- dříve přesně normativní rozsahy občanské vybavenosti

- A. **MALÝ OBYTNÝ SOUBOR** – (300-3000 obyvatel)
- B. **VĚTŠÍ OBYTNÝ SOUBOR** - (3000 - 6000 až 10 000 obyvatel)
- C. **OBYTNÁ ČTVRŤ** - obvod (15-30 tisíc obyvatel), okresní město
- obchodní dům širokosortimentní
 - kulturní zařízení víceúčelové
 - volný čas, sportovní centrum
 - přechodné ubytování (hotel)
 - pracovní příležitosti
 - střední školy, poliklinika (nemocnice)
 - administrativa, správa
 - sociální péče (domov seniorů)
 - čtvrt'ové centrum MHD
- D. **MĚSTSKÝ SEKTOR (OBYTNÝ)** (100 i více tisíc obyvatel) - městská část
- nemocnice, vysoké školství
 - správa, stadiony, stálá divadelní scéna
 - multikina, supermarkety, speciální obchodní domy atd.

DALŠÍ MOŽNÉ ČLENĚNÍ OBČANSKÉ VYBAVENOSTI

- A. **DLE LOKALIZACE V SOUBORU**
- **situování blíže k civilizačním podmínkám** (koncentraci aktivit)- (obchod, služby, administrativa, veletrhy, ubytování atd.)
 - **situování blíže k přírodním podmínkám** - zelení (školní, zdravotní, sociální péče, ZOO, bot., sport a rekreace, zábava atd.)
- B. **DLE ZŘIZOVATELE**
- **veřejná** vybavenost zřízená obcí
 - **ostatní** (neveřejná, privátní)- zřízená na komerční bázi
- C. **DLE LOKALIZACE VE MĚSTĚ**
- samostatná zařízení
 - v centrech (čtvrt'ová, sektorová atd.)
 - v centrální městské zóně CMZ (ve smíšené zóně)
 - samostatná centra na okrajích větších měst (obchod, nákupní centra, rekreační střediska, akademické campusy atd.)
- D. **UMÍSTOVÁNÍ VYBAVENOSTI VE VZTAHU K OBSLUZE**

- na pěších zónách (centra měst) - menší objemy (existují výjimky - Jihlava)
 - jádra měst
- smíšené zóny (hlavní třídy, smíšené zóny) - střední objem - vnitřní město
- samostatné zóny s nutností MHD, automobilové obsluhy (regionálně významná střediska atd.) - největší objemy - mimo město

Poznámka: konflikty velkých objemů ve starších strukturách měst

ZÁKLADNÍ OBČANSKÉ VYBAVENÍ - výběr

1. ŠKOLSKÉ

- veřejná stavba
- privátní stavba

A) Základní škola

- dříve 17% populace, nyní dimenzovat na 10 - 12% obyvatel, 9 tříd, 5 tříd, 2 x 9 tříd, 30 dětí (výhled 25 žáků), oplocení, 20 - 25m²/ žáka, 1 st. do 600m, 2st. do 800m (město), 1 auto 80 žáků, 5 zaměstn., monoblok či pavilony
- integrace tělovýchovných, kulturních, zájmových činností, též obchodu atd.
- možnost oddělení sportovní funkce a školního pozemku

B) Mateřská škola

- dříve 3,6 - 4%, orientace pozemku, nyní ~ 2%, není povinností obce zřizovat, docházková vzdálenost do 400m (nyní netřeba dodržovat), velikosti tříd 30 dětí x n, možnost mikroškolek, možnost sdružit se ZŠ, ale možnost provozního oddělení, školky integrované v přízemí bytových domů, pozemek 35m² na dítě.
- Využití KŠ pro jiné účely - např. zájmová činnost
- Podnikové MŠ

VYŠŠÍ OBČANSKÉ VYBAVENÍ

• obsahuje:

většinou veřejná

- školská
- zdravotnická
- sociální péče

často na komerční bázi

- kulturní a společenská
- sportovní a rekreační
- vyšší obchodní
- služby ubytovací, stravovací
- dopravní a spojovací
- komunální a technické
- veletržní a výstavní
- správní a administrativní
- ostatní (ZOO, hřbitovy, krematorium, integrační záchranné systémy, hasiči, církevní, armádní, policie)

• časté konflikty velkoobjemových objektů se starší zástavbou

obchodní zařízení

- do 200m²
- do 2000m²
- větší (supermarkety)

zvláštní zóny příměstských nákupních středisek

ZÓNY VYBAVENÍ - ZÁSADY PRO NÁVRH

OBECNÉ ZÁSADY PRO NÁVRH URBANISTICKÝCH PODMÍNEK KONKRÉTNÍCH ZAŘÍZENÍ OBČANSKÉ VYBAVENOSTI:

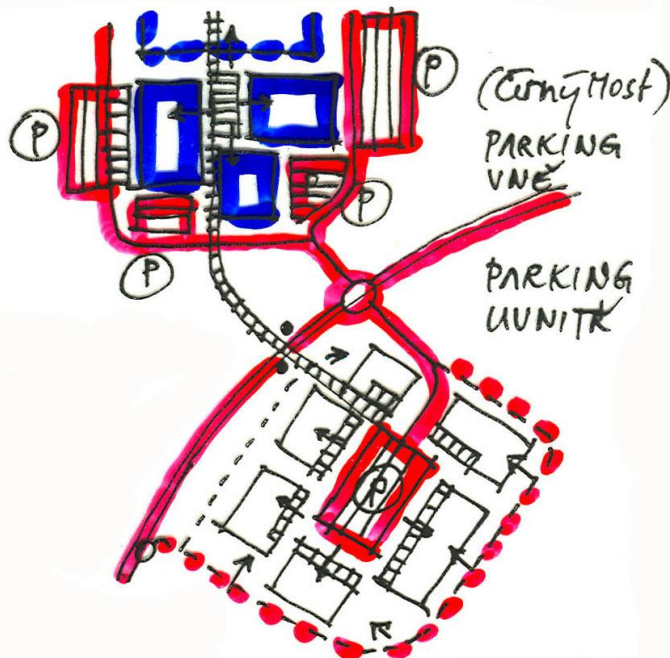
- 1) **vhodná lokalizace ve městě** (viz územní plán)
- 2) **maximální polyfunkčnost zařízení**
 - vyjma ryze monofunkčních (nemocnice, hřbitovy, atd.)
- 3) **vytváření aktivních veřejných prostorů**
 - veřejné vybavení co nejbližší aktivním prostorům (x mrtvé funkce)
 - cíle obyvatel atraktivní
 - rozptyl aktivit může mít negativní důsledky
- 4) **dobré podmínky dopravní**
 - (MHD, IAD, metro, automobilové okruhy, pěší zóny atd.)
- 5) **veřejná budova v důstojné poloze**
 - dostatečný předprostor – odstup
- 6) **zařízení s vysokou frekvencí** návštěvníků by měla mít rozptyl.prostor (obchodní domy, divadla, sportovní stadiony, nádraží atd.)
 - zařízení je nutné dobře najít
- 7) **zásady pro návrh areálů** (např. výstavní, tržnice atd.)
 - rozptylový prostor
 - MHD, IAD (vztahy)
 - segregace vnitřního území (nákl. vrátnice)
 - oplocení
 - plochy pro relax, schování se
 - služební parking
 - blíže ke vstupu frekventované funkce
 - kontrolní body
 - technické vybavení

VÝVOJ AKTIVNÍHO VEŘEJNÉHO PROSTORU:

- A. **historické město** – tržiště
- B. **19.století nádražní ulice**, nová předměstí, městské hradební okruhy
- C. **začátek 20. stol**
 - nová náměstí jako centra vybavení a dopravy u nových obytných čtvrtí
 - např. Náměstí míru - koncentrace vybavenosti Vinohrad (vyjma sportu a tržnice) - polyfunkční náměstí
- D. **20. století**
 - rozvoj též městských tříd (obchodní ulice)
 - pásové uspořádání vybavenosti nebo kombinace s náměstími
 - v současnosti často obvodová centra (např. mezi stanicemi metra)
 - Holešovice, Vršovice, Dejvice, Vinohrady, Strašnice
- E. **2.polovina 20 století**
 - vytváření nových veřejných prostorů se segreg. pěší dopravou
 - a) horizontální segregace (okrsková, obvodová centra sídlištních celků)

- b) vertikální segregace
- c) pásové uspořádání se segregovanou pěší dopravou

F. **nové soubory vybavení na okrajích měst** (komerční zóny, nákup do aut)

G. **nové pojetí v centrech a vnitřních částech měst** – multiplexy, obchodní ulice, podzemní komplexy, pasážové komplexy

CENTRÁLNÍ MĚSTSKÁ ZÓNA

CZM - těžiště sídla (provozní), vysoká koncentrace aktivit převyšující bydlení, nositel identity sídla, zvláštní podmínky a postavení (přednosti i zápory) - zpravidla nejstarší části města

A. CZM - MŮŽE BÝT TVOŘENA

- historické jádro (historická stísněná struktura)
- kompaktní zástavba 19. století např. (k nádraží)
- novodobá zástavba či přestavby (dopravní terminály, rozvojové plochy centra)
- často současně památková rezervace

B. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA

- 1) zpravidla starší (zděděná) urbanistická struktura - jedinečnost
 - **přibývající aktivity** (obchod, administrativa, kultura, auta, MHD)
 - **ubývající aktivity** (bydlení, administrativa, výroba, dopravní plochy železnic, bus nádraží atd.)
- 2) neustálá změna funkční náplně - typické smíšené zóny,na zvyšování hustot a výšky zástavby, zvyšování provozu lidí, aut, MHD
 - důvody změn
 - doprava (centrum pro lidi)
 - ekologie

- ceny pozemků, atraktivnost
 - nevhodné funkce (nádraží)
 - turismus atd.
 - dekoncentrace na nové plochy
- 3) problémy CZM – obecně :
- doprava
 - stísněnost prostoru
 - úzké profily, konflikt IAD x MHD x chodec
 - parkování nedostatečné
 - trvale bydlicí
 - vyhrazené
 - návštěvníci
 - vlastní pruhy MHD
 - úbytek zeleně
 - úbytek bydlení
 - obtíže velkoobjemového nákupu v historických částech
 - mrtvé fasády (banky, autosalony atd.)
 - drobná výroba ve dvorech
- 4) tendence ve vývoji CMZ
- rozšiřování ploch pro chodce - pěší zóny, zklidněné komunikace
 - odsun velké administrativy, velkoobratových nákupů, skladů, výroby, diskoték atd.
 - vznik záchytných parkovišť, přestup na MHD, parkomaty (cenový nátlak), zvláštní druhy MHD a pruhy
 - odsun dílčích dopravních zařízení (bus nádraží, žel. nádraží, rozřed'ovací nádraží atd.)
 - smíšené zóny s povinným podílem bydlení (10%)
 - výběrový obchod v kombinaci s obchodními domy
 - kontakty obyvatel ve veřejném prostoru i v zařízeních (restaurace atd.)
 - turismus - rozvoj, ubytování, atrakce vč. pouličních akcí
 - intenzifikace zeleně
 - nejvyšší úroveň parteru, diferenciací komunikací
 - úloha dopravních terminálů vč. metra
 - prodej v exteriéru (návrat tržnic, zboží na chodník, předzahrádky restaurací)
 - zpřístupnění historických budov pro veřejnost (vymístění nevhodných funkcí) - likvidace mrtvých ulic - (i církevní objekty)
 - prodlužování pracovní doby
 - využití podzemních a střešních prostor
 - perspektiva pro smíšené zóny (SMJ, ZO, veřejné prostranství)
 - segregace zásobování (tunely, časová segregace, druhy aut)
 - úloha pasáží
 - ekologie (tram, elektrobusy, koně atd.)
 - zbytná a nezbytná doprava v klidu
 - radši příčné křížení s frekvent. pěšími tahy (pokud to profil dovolí) podélně (nelze jinak či široký profil -třída)

REKREACE A SPORT

- REKREACE - forma odpočinku ve volném čase
- SPORT - jeden z druhů rekreace

ČLENĚNÍ, TERMINOLOGIE - REKREACE

- **dle času**
 - krátkodobá - každodenní (polodenní) nebo víkendová
 - dlouhodobá
- **dle sezony**
 - letní a zimní
- **způsoby**
 - pasivní formy a aktivní formy
- **rekreační zařízení**
 - monofunkční (speciální stadiony, střelnice atd.)
 - univerzální (různé haly, hřiště atd.)
- **rekreace**
 - neorganizovaná TV (bez dohledu) - bez oplocení lze
 - organizovaná TV (s dohledem, s plotem)
 - školní, výkonnostní, vrcholová
- **dle lokalizace**
 - v domech, v obytných zónách, v areálech OV pro sport, v prac. zónách
- **dle podmínek a investic (ve městě, na vesnici, v krajině)**
 - venkovní areály
 - kryté areály se zařízením
 - kombinované

ZÁSADY PRO LOKALIZACI A NÁVRH REKREAČNÍHO A SPORTOVNÍHO ZAŘÍZENÍ

A. **v domech a jejich okolí**

- v nízkopodlažní vnitrobloková (byt. domy) - slunce, dohled, oddělené účel. hry

B. **v obytné zóně celkově**

- blízkost přírodní zeleně
- dále od výkon. komunikací
- při pěších páteřích
- příjezd, parkování
- hlídaná dětská hřiště

C. **sportovní a rekreační areály**

- oplocený
- vstupní kontrola
- parking včetně zásobování

D. **samostatné zóny**

- okraj města
- parking
- soustředění hmot
- oplocení
- provozní vjezd

PARAMETRY TECHNICKÉ PRO SPORT. HŘIŠTĚ A ZAŘÍZENÍ

A. **DĚTSKÁ HŘIŠTĚ** (dnes se nespécifikují plošně) - možný dohled

- do 3 let, 3-5 let
- 6-14 let
- dospělí

Zvlášť: - psí WC

- kola, koloběžky
- sezení důchodců

B. **SPORTOVNÍ KLUBY malé** (tenis, volejbal, atd.)

C. **HŘIŠTĚ REKREAČNÍ A VÝKONNOSTNÍ**

1) **odbižená, nohejbal, softtenis**

hrací **9 x 18m**

provozní rekreační 12,5 x 25

výkonnostní 15 x 30

2) **badminton**

hrací 6,1 x 13,4m

provozní rekreační 7,5 x 16,4m

3) **tenis**

hrací 11 x 24m (10,97 x 23,77)

provozní rekreační **18 x 34/36**

výkonnostní **20 x 40m**

tréninkové stěny

4) **košíková**

hrací 26 x 14m

provozní rekreační 34 x 19m

5) **kopaná**

hrací rekreační (80) 90- 100 x 45 - 50m

výkonnostní 105 x 70m

provozní rekreační 100 x 50 (55)m

6) **universální hřiště**

házená

hrací 18 x 36m

provozní 24 x 42m

minikopaná, hokejbal, košíková 18 x 36

7) **stolní tenis - koupaliště, parky**

hrací 2,74 x 1,5m

provozní rekreační 4,5 x 9m

výkonnostní 6 x 12m

8) **hokej, krasobruslení, curling, kolečkové brusle atd.**

hrací 30 x 60m

9) atletické dráha

školní - větší rozměr
250m dél. 106 x 60
4 dráhy + 100m rovina
333m dél. 135 x 67
4. dráha
výkonnostní
400m dél. 172 x 90
6 dráha (8 dráha)

10) kulečník

stůl 2,2 X 1,25 (2,4 x 1,4)
provozní plocha 1 stůl 5 x 4m

11) minigolf

1 meta 3 x 8(12)m
9 - 18 met (drah)
2000 - 3000m²

12) squash

hřiště 6,4 x 9,75m
výška 6m

13) golf

pozemek 50 - 100ha a více
9 - 18 drah (jamek)
1 dráha 40 (80) - 150 (300)m
členitý pozemek
může být neoplocený
veřejnost (cesty) přes území
start a cíl na jednom místě

14) kuželník

dráha 2,7 x 28,5m
provozní pro 2 dráhy min. 36 x 5,3m

15) bazény

školy (cvič.) 6 x 12,5m
sportovní 12,5 x 25m
16,7 x 25m
21 x 50m
universální 25 x 50m
skokanské 20 x 15m
rekreační bez omezení

16) tělocvičny

12 x 24m 6m výška
18 x 36m 7m výška
18 x 36m 8m výška
24 x 48m 8m výška

D. ŠKOLNÍ HRŠTĚ

- řídí se dle typu škol a velikostního druhu školy

E. NEORGANIZOVANÁ TV V PARCÍCH

jen naznačit hrací plochy

F. PŘÍMĚSTSKÉ REKREAČNÍ AREÁLY - plošně náročné

- centra volného času (integrace funkcí)
- golfová hřiště
- motoristické sporty
- koupaliště umělá a přírodní
- parky kultury, areály zdraví
- campinky a tábořiště
- cykloareály, skatecentra atd.
- ZOO, botanické zahrady (hřbitovy) - 3-4m²/ob
- hotelové areály atd.

1) **Campinky** - přechodný rekreační pobyt v atraktivních polohách

- stany, karavany, chatky
- stan - 12m²
- stan + auto - 6 x 7,5m = 45m²
- auto, přívěs (karavan) - kóje 6 x 9m = 54m²
- chatky (sruby)
- camp, jednotka 45m²/ 4os
- pro výpočet kapacity (- 80m²)
- min. šíře cesty 4,5m (dvousměr.)

2) **Veřejná tábořiště** (rybáři, cyklisti, vodáci atd.)

- s vjezdem aut či bez vjezdu (u vod. ploch)
- hygienická centra sezónní
- hygienická centra mobilní
- odpadky, dohled, ohniště
- 6 - 12m² /stan

G. INDIVIDUÁLNÍ REKREACE - nelze nárokovat vybavení

1) **Zahrádky se zahradními domky** (zahr. domek do 25m² zastavěné plochy)

- pozemek 200 - 400m² doporučené
- bez trvalého bydlení a podnikání
- společné vybavení
- voda, elektřina

2) **Chaty a chatové kolonie** (chata do 50m² zast.pl., do 36m² dočasné)

- bez trvalého bydlení a podnikání
- pozemky cca 400m² doporučené
- společné vybavení (parking, hřiště, ohniště, trafo atd.)
- cesty min. 4,5m (lépe 6.5m)

3) **Rekreační domky** (rekr. domek min. 80m², trvalý)

- pozemek 400 i více m²
- u obcí (v obcích)
- možné trvalé bydlení
- technická infrastruktura včetně kanalizace možná
- nelze nárokovat vybavení

4) **Rekreační chalupy** (objekty dříve jiné funkce rekonstruované pro rekreaci, starší venkovská zástavba)

druhé bydlení

- problém lokalit
- specifika česká
- budoucnost individuální rekreace

5) **Moravské sklípky**

REKREAČNÍ KAPACITA KRAJINY

- **lyžařské tereny**
 - 300m² upravené lyžařské plochy/ 1 lyžaře, tj. 33os/ ha (dle šířek sjezdovek až 100os/ ha nebo 1m šířky sjezdovky 10 lyžařů/hod
 - vleky 600 - 1000 os /hod
- celkově zimní kapacita krajiny 4-5os/ha
letní kapacita krajiny 6 -8os/ha
vlastní kapacita - vliv všech rekreačních kapacit (70% x 30% běžk.)
- **vodní nádrže** - až 400os/ha, max. 1000os/ha - upravené pláže
vliv na dimenzování ubytovacích, dopravních a infrastrukturních zařízení

OBECNÉ TRENDY (zvyšování podílu volného času a mobility obyvatel)

- větší podíl rekreatantů
- odklon od masových forem
- vyrovnanost mezi hromadnou a individuální rekreací
- vyrovnanost letních a zimních aktivit (ekonomie ubytovacích zařízení)
- rozvoj turistických a cyklistických stezek (i jiných)
- nové sporty (integrace ve střediscích)
- sociální, ekologické a psychologické motivy chalupaření
- auto součástí rekr. individuálních aktivit
- rekreační turistický průmysl
- nezastavovat nejcennější plochy individuální, ale hromadnou rekreaci, nejcennější přírodní plochy nezastavovat vůbec

REKREACE PASIVNÍ - VEŘEJNÁ ZELENĚ

- význam veřejné zeleně (mikroklima, organizace prostoru, orientace v prostoru, ard.)
- zeleně
 - soukromá (vyhrazená zcela) - soukromé parcely
 - polosoukromá (vyhrazená částečně)
 - veřejná (zcela přístupná) - ve veřejném prost.
 - poloveřejná (časově omezená veřejná přístupnost - v areálech)

ČLENĚNÍ

vysoká zeleně

- doprovodná 3 -7m (5m) průměr
- v parcích 10 -12m i více m průměr

střední zeleně

- keře 1 -3m (2m) průměr
- stříhané š. 0,6 - 1m

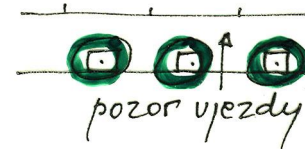
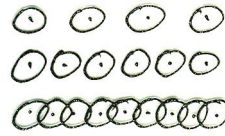
nízká zeleně

- poléhavé keře, květiny, skalky, travníky

zvýšená frekvence, zvýšená úroveň nízké zeleně

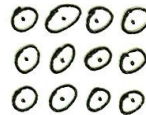
POUŽITÍ VEŘEJNÉ ZELENĚ

- **liniová**

- **skupinová**

- architektonizovaná

- volné uspořádání (parky)

- **velkoplošná** - velké parky, lesoparky (lesnická extenzivní údržba)

ZÁSADY NÁVRHU

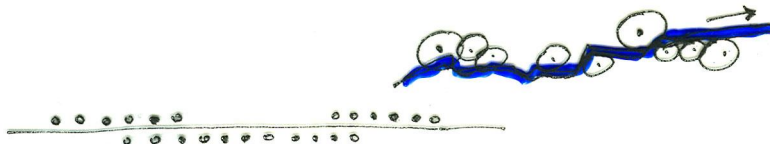
- práce s vysokou zelení jako s hmotou
- spolu s objekty spoluvytvářející prostor

DRUHY VEŘEJNÉ ZELENĚ

- **městské parky**

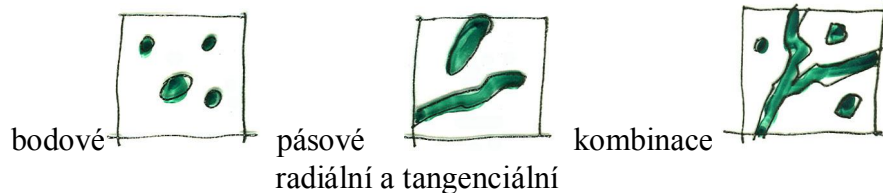
celkem okolo 7m²/ob

- **rekreační lesy** (lesoparky)
 - min. 50% zeleně, omezená těžba, veřejné osvětlení, hřiště, stezky, fitness, orient. systém
- **aleje** (v ulicích, v krajině, na nábřežích atd.)
- **doprovodná zeleň vodotečí** - v krajině (např. podél komunikací)

- **izolační zeleň** (komunikace, ochranná pásma TI atd.)
- **louky, pastviny, meze, atd., soliterní zeleň** v krajině

ZELENÉ SYSTÉMY VE MĚSTĚ

důležité zásady:

- dostupnost zeleně (5min)

- spojitost zeleně v systému (vhodné pro turistické a cyklistické trasy)
- intenzifikace zeleně - nejen plošný ukazatel
- okolí vodotečí (řek) - úloha nábřeží (ostrovů atd.)
- využití maxima ploch (i v křižovatkách, v ochranných pásmech atd.)
- stupňování údržby

ZÓNA PRACOVNÍCH PŘÍLEŽITOSTÍ

- způsob výroby výrazně ovlivňoval strukturu sídel (podobně jako obrana, doprava)

1. Podle zaměstnaneckých sektorů - dělení:

- A) primární sektor (zemědělství, lesní výroba, těžba, rybolov 15% (10% výhled)
- B) sekundární sektor (průmysl, stavebnictví, energ., hutní atd.)
- C) terciární sektor (obchod služby, doprava, správa, školství, zdravotnictví, kultura, obrana) 50% (60% výhled)
- D) kvarterní sektor (věda, výzkum, vysoké školy, umění atd.) 5% (5%>výhled)

2. Dominuje-li v období ten který sektor, podle toho:

- A) agrární (předindustriální) společnost
- B) industriální společnost
- C) informační (postindustriální) společnost
 - totální změna hledisek pro hodnocení úrovně společnosti

3. VÝVOJ VZTAHU BYDLIŠTĚ - PRACOVNÍŠTĚ

- A) **Těsná vazba** (středověk, průmyslová revoluce, nízký stupeň rozvoje dopravy)
- B) **Přímá cílená vazba** - opouštím bydliště a prostřednictvím MHD dojíždím do zaměstnání, nárůst nabídky pracovat
 - v zemědělství dojezd z obcí větších
 - v průmyslu vznik průmyslových zón
Vysočany, Smíchov x Žižkov
 1. tramvajové linky propojují průmyslové zóny (30 min)
- C) **Uvolněná vazba** - možnost volby práce při vyšší mobilitě (MHD a IAD)
30 min a více

4. VÝVOJ VLASTNÍCH PRŮMYSLOVÝCH PLOCH

probíhá neustále koncentrace, ale i dekoncentrace průmyslových ploch

dříve

- malé jednotky - výroba ve městě, polyfunkční s bydlením
- střední jednotky - manufaktury + průmyslová výroba, smíšená výroba + kolonie bydlení
- velké podniky - výrobní areály monofunkční- oddělené od bydlení MHD

nyň:

- supervelké podniky, velké, střední, malé, nejmenší (práce doma)

- ve výrobních zónách
 - ve smíšených zónách
 - v místě bydliště (v obytných zónách)
- podobně v zemědělství (velkofarmy, menší, rozmanitost)

5. OBECNĚ NÁVRHY PLOCH PRACOVNÍCH PŘÍLEŽITOSTÍ

A. areál průmyslového závodu (v areálech výrobních)

- segregace dopravy uvnitř areálu
- vstupní prostor (IAD, MHD, rozptyl)
- vybavení (zdravotnictví, stravování, MŠ atd.)
- komerční služby (okraj)
- izolační zeleň
- oplocení

B. areál podnikatelské zóny, komerční zóny (technopoly, bussines parky)

universální pronajímatelné prostory pro administrativu, obchod, výrobní služby, čistou výrobu atd.

- nájemné plochy
- segregace dopravy
- návštěvníci

C. menší zóny čisté (nerušící výroby)

- různé velikosti od cca 2000m²
- možnost násobků parcel

D. nebytové prostory ve smíšených zónách

(administrativa, služby v částech domů (polyfunkční objekty) nebo v samostatných objektech)

- v různých modifikacích (polyfunkční objekty)- bydlení podřízeno procentu bydlení

E. v částech domů

- nebytové prostory v RD (2 vrstvy) nebo vnitřní pracovny
- nebytové prostory v činžovních domech

6. VZTAH K MĚSTU - VÝVOJ UMÍSTĚNÍ (na příkladu Prahy)

výhled obecně:

- na dopravních okruzích
- skladové areály, kontejnerová překladiště mimo a při okruzích
- pokračuje vymísťování velkých ploch (Jatka, Smíchov) výroba Holešovice, doky, atd.
- využití částí velkých dopravních ploch (nádraží)

7. TYPY UMÍSTĚNÍ

1. radiální 2. tangenciální 3. bodová 4. pásová

možné celé pásové uspořádání města

8. ČLENĚNÍ PRŮMYSLU

- **dle stability:**
 - stavební (těžba, velké podniky, těžký průmysl)
 - obtížně přemístitelný (střední, strojírenství např.)
 - mobilní (lehký - farmaceutický, polygrafický atd.)
 - zvláštní - turistický průmysl
- **dle lokalizace:** skladové areály
- podnikatelské zóny
 - mimoměstský
 - městský

9. ZVLÁŠTNÍ PODMÍNKY ZÓN VÝROBY

- **hygienické** - ovzduší, vítr, imise, ČOV, voda
- **úz. technické** - vytápění ochranná pásma (oddělené od bydlení), MHD, IAD, vlečky
- **ostatní** - pracovní síla, zaměstnanost mužů a žen, variabilita výroby, realizace, etapizace
- **ekonomické** - orientační počty zaměstnanců (nyní i méně):
 - o hutě 20 zam./ha
 - o strojírenství 100 - 150 zam./ha
 - o spotř. 150 - 250 zam./hadnes se užívá průměrný ukazatel 70 zam./ha

10. TENDENCE

- ekologizace výroby (ČOV, palivo, imise) - čistá výroba
- snižování počtu zaměstnanců (technologie, roboti)
- vmíst'ování z center
- úspora provozních ploch - méně rezervních ploch
- rozmanitost velikostních typů firem
- univerzálnost (možnost změny výroby, technologie, pronajímatelné prostory)
- lepší management (+ věda a výzkum)
- lepší organizace obchodu (sklad. areály)

organizace obchodu:

- velkoobchody (při dopravním okruhu)
- překládka na menší auta
- sklady na okraji města či za městem
- pravidelnost zásobování (rychlost obsluhy)
- objednávkový obchod

vnitřky měst bez automobilové dopravy, možnost zásobovacích tunelů (např. metro)

11.ZEMĚDĚLSTVÍ

tendence a proměny:

- méně zaměstnanců
- velké i menší farmy vč. soukromého sektoru (100 ha) - doprava
- ekologizace (jiné hnojení, zónování)
- nové svozové cesty
- nové meze (charakter krajiny)
- ochranná pásma (změna kritérii)
- zmenšení farem a jejich univerzálnost (pily, sklady atd.)

důvody segregace dopravy zemědělské:

- znečišťování silnic, hluchnost
- zpomalování dopravního provozu (jiné rychlosti)
- velkoobjemové návěsy (obtížný průjezd obcí či blokáce profilů vozovky)

Administrativní centra evropských a amerických metropolí

ZÓNY TECHNICKÉHO VYBAVENÍ

- spíše jsou jednotlivé objekty či areály

Patří sem:

- vodojemy, vodárny, přehradní tělesa
- rozvodny elektro, trafostanice, rozvodny,
- telefonní ústředny, televizní vysílače, stožáry operátorů
- ČOV (jako průmyslové areály)
- plynojemy, regulační stanice plynu
- TI - kiosky, větrací šachty, technologické objekty
- výtopy, zdroje vytápění atd.
- sběrné dvory, TKO, spalovny, skládky atd.

- **zásady:**

- menší trafostanice, minimalizace technologických objektů
- kabelizace
- ochranná pásma vedení a zařízení
- sítě ve veřejném prostoru, jinak břemena
- veřejné přípojky na hranici pozemku (veř. prostoru)
- hnízda zástavby odkanalizovat
- zlepšení technologií ČOV - menší ochranná pásma
- dát přednost samospádovému řešení odkanalizování, možné tlakové soustavy kanalizační, lokální a domovní čistírny
- nové sítě ve veřejných prostorech (uličních koridorech)

- **developerká činnost** - příprava území např. včetně technického zabezpečení (inž. sítí), nejen po stránce ekonomické, realizační
- **starší techn. objekty** (i průmyslové) **často výtvarným akcentem** nových veřejných prostor (doky, komíny, věže, spalovna Vídeň)